

»GLEDATI JE
LEJPO,
DAPA TŪ
ŽIVETI
ŽE NEJ«
STR. 5

ETI SLOVENC,
ETAM
MADŽARI
STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 3. junija 2010 Leto XX, št. 22

30 let katedre za slovenski jezik v Sombotelu

»László Szalai mi je simbolično izročil kredo«

V okviru praznovanja petdesetletnice ustanovitve visokega šolstva v Sombotelu so v soboto proslavili tudi 30. obletnico ustanovitve katedre za slovenski jezik in književnost, hkrati pa tudi 40 let delovanja katedre za ruski jezik in 20 let obstoja katedre za hrvaški jezik.

Predavalnica v zgradbi D Filozofske fakultete na Trgu Berzsényi se je počasi polnila. Med nekdanjimi diplomanti slovenščine zagledam tudi Lácija Domjana, učitelja na števanovski osnovni šoli, ki se takole spominja: »Tu sem študiral v letih od 1984 do 1988. Bilo nas je šest študentov, skupaj z Zoltanom Majcanom sva hodila k ruščini in slovenščini, drugi pa so študirali ruščino in madžarščino ali ruščino in knjižničarstvo. Zelo dobro se je srečati z nekdanjimi sošolci, tudi predavatelji. Ravno kar sem zagledal dr. Karla Gadányija, ki nam je veliko pomagal pri študiju in nas je usmerjal kot predstojnik katedre za slovenski jezik.«

Dr. Karel Gadányi, sedaj predsednik Univerzitetnega središča Savaria, ki od leta 2008 deluje v okviru Zahodnomadžarske univerze (Nyugat-magyarországi Egyetem), je v slavnostnem govoru med drugim povedal, da je ponosen na študente slovenskega jezika iz Porabja, obenem pa upa, da so »koristni« v svojih delovnih okoljih. »Spominjam se začetkov, ko me je takratni

V drugi in tretji vrsti nekdanji porabski študentje

Ákos Dončec, študent z Verice

rektor László Szalai poklical k sebi in mi simbolično izročil kredo ter rekel, da je potrebno ustanoviti katedro za slovenski jezik in književnost,« je povedal Gadányi. Po prireditvi sem ga pobarala, zakaj v zadnjih letih skorajda nimajo več stu-

dentov iz Porabja. Odgovoril mi je, da število študentov nasploh upada, pri tem pa niso krivi le demografski podatki, ampak tudi prehod na bolonjski šolski sistem. Kljub vsemu z optimizmom gleda naprej in meni, da je potrebno katedro za slovenski jezik in književnost obdržati, saj to ni le katedra za jezik in književnost, ampak tudi za kulturo v Sombotelu in Železni županiji nasploh. Dejstvo je, da se zdaj manj ukvarjajo s poučevanjem, več pa z znanstvenoraziskovalnim delom, pri tem pa ves čas dobro sodelujejo z mariborsko Filozofsko fakulteto.

Optimistična je tudi ena od treh predavateljic na katedri za slovenski jezik, ki zdaj deluje v okviru oddelka za slovanske jezike

na sombotelski Filozofski fakulteti, Ibolya Dončec, saj meni, da študij slovenščine ni zanimiv le za Porabske Slovence, ampak lahko tudi za Madžare, saj je Slovenija njena sosedna in dobro je, če poznaš jezik sosedu. »V tridesetih letih smo podelili diplome približno 100 študentom, med njimi je bila večina Porabskih Slovencev, nekaj jih je prišlo iz Slovenije, imeli pa smo tudi študente hrvaške in madžarske narodnosti. Do leta 2006 smo imeli še 5-6 študentov v enem letniku, ko smo začeli z bolonjskim sistemom, pa je to število, zlasti študentov iz Porabja, močno upadlo,« še doda Ibolya Dončec. Velikokrat so na katedro leteli očitki, da njihovi diplomanti, porabski

učitelji, ne obvladajo dovolj slovenskega jezika. »Mi lahko delamo s tistimi študenti, ki jih dobimo. Mislim, da nismo samo mi krivi, ampak tudi osnovna šola in srednja šola. Če bi dobili študente z dobrim znanjem slovenskega jezika, potem bi lahko opravljali bolj kakovostno delo.«

Obletnice so namenjene predvsem praznovanju, obenem pa tudi pogledu v prihodnost. Dejstvo je, da je bila v prvih letih katedra za slovenski jezik v Sombotelu tesno povezana s Porabjem, zdaj pa je teh vezi vedno manj. Spominjam se še časov, ko so študenti te katedre prirejali proslave ob slovenskem kulturnem prazniku. Vsekakor bi morali tudi v teh novih razmerah, ko je manj študentov, še naprej razmišljati o sodelovanju. Glede na to, da v porabskih osnovnih šolah zdaj primanjkujejo predvsem učitelji, ki bi morali poučevati matematiko, biologijo in druge predmete dvojezično, bi lahko bila to ena od možnosti, da se sombotelska katedra za slovenski jezik spet aktivneje poveže s Porabskimi Slovenci.

V kulturnem programu so nastopili: učenca gornjeseniške dvojezične osnovne šole Benjamin Sukič in Patrik Bajzek, Dušan Mukič in Ákos Dončec. Uredništvo Slovenskih utrinkov pa je prikazalo tudi kratek film o 30. letih obstoja slovenske katedre.

Silva Eöry

Nove monografije

OBČINA MORAVSKE TOPLICE – Bogastvo naših vasi

Prva med pomurskimi se je za knjižno/monografsko predstavitev odločila občina Lendava, sledile so ji Gornja Radgona, Šalovci in druge. *Rojevajo* tudi novo in obsežnejšo knjigo o mestni občini Murska Sobota, katere osnova naj bi bila zloženka, vendar še ni znan datum ali mesec *poroda* in *rojstva*. Če bodo v monografiji objavljene vse fotografije, ki jih je za knjigo doslej posnel naš znanec Lado Klar, potlej bo imela *slikanica* okoli tisoč strani – zgolj fotografij.

Monografije pripravljata in izdajata dve založbi, aktivna Franc-Franc, Podjetja za promocijo kulture, in skoraj ugasla, nekdanje zelo uveljavljena tudi v slovenskem in madžarskem kulturnem prostoru, Pomurska založba ali kar občina sama, kot je v tem primeru.

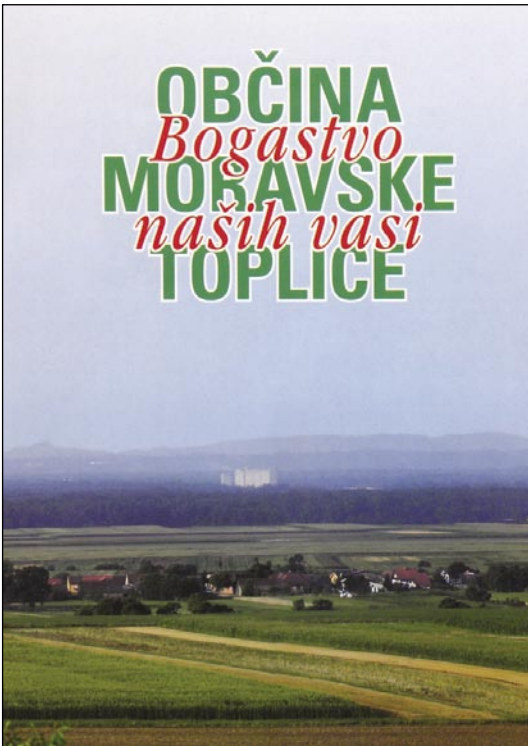
Ena zadnjih je monografija občine *Moravske Toplice – Bogastvo naših vasi*. Urednik Lud-

vik Sočič je k sodelovanju povabil pisca teksta Jožeta Vugrinca in nekaj fotografov, kjer po številu objavljenih del izstopa Lado Klar. Ni preprosto trditi, kaj je bolje, ali več avtorjev, ki obravnavajo svoja specializirana področja ali enega, ki poizkuša zajeti – skoraj – vse, kar je vrednega povedati o nekem prostoru, konkretno občini Moravske Toplice.

Jože Vugrinec, slavist in bibliotekar, je označil vrst svojega pisanja o občini Moravske Toplice kot popis potovanja, potopis. Avtor potuje od vasi do vasi in skuša bralcu predstaviti bistvene značilnosti

podeželskega okolja. Urednik Ludvik Sočič ocenjuje, da Vugrinčevo besedilo nudi bistveno več od golega opisa poti. »Značilnosti krajev nam predstavi kot prijetno pripovedovanje zgodbe, poleg opisa zemljepisnih značilnosti pogleda še v zgodovinske knjige in zabeleži prve omembe krajev v pisnih dokumentih.« Besedno gradivo je mojstrsko nadgradil oblikovalec knjige, akademski slikar Feri Mesarič, tekst bogato do-

OBČINA
Bogastvo
MORAVSKE
naših vasi
TOPLICE

polnjuje fotografsko gradivo, ljudske pesmi in faksimile pomembnih dokumentov.

Vsa bogastva življenja v oazi zdravja, je uvodni tekst župana Franca Cipota: »S knjigo nadaljujemo zgodbo o nas samih, o ljudeh, ki živimo v tej prekrasni Oazi zdravja, kot smo ta naš mali raj na zemlji poimenovali v duhu turistične promocije naše okrogline.« Župan je tudi zapisal, da je pričujoča knjiga tretja v nizu zapisov o občini Moravske Toplice, »zaradi oblike in obsega pa je to eno večjih knjižnih del, ki so bila izdana v naši lokalni skupnosti.«

Prve strani monografije so velike podobe iz občine: Poti, Avtocesta – izvoz Moravske Toplice, Moravske Toplice z okolico, Ravnica, Goričko, Zimska idila, Zrelo je žito, in tako enaindevetdeset sporočilno kakovostnih fotografij.

V 28 vaseh in zaselkih občine Moravske Toplice živi približno 6500 prebivalcev; v občini so združeni trije svetovi levega brega Mure: Ravensko, Dolinsko in Goričko. Občina je pestra po verstvih in pisana

po narodnostih, saj v njej družno živijo Slovenci in Madžari in nekaj romskih družin.

Jože Vugrinec najprej opiše občinsko središče Moravske Toplice, kjer se vrtili največ okoli pestre turistične ponudbe. Ob cerkvi je evangeličanski mladinski dom Primož Trubar. V njem je sedež Evangeličanske cerkve v Sloveniji, ki jo vodi škof mag. Geza Erniša. Naslednji so Tešanovci, ki so tipična obcestna in ena red-

kih panonskih vasi. Tu je tudi Spominski park in spomenik Josipa Benka. Vas Bogojina je v Sloveniji znana po Plečnikovih cerkvi, v Porabju po znanih rojkih: Jožefu Košiču, dolgoletnem župniku na Gornjem Seniku, duhovniku in izobražencu Ivanu Camplinu, škofu dr. Jožefu Smeju in številnih drugih, med njimi je tudi avtor monografije Jože Vugrinec. Filovci so vas prekmurskih lončarjev, na obronkih vinorodnih gričev, v Gaju so posebne arhitekturne znamenitosti stare vinske kleti, cimprače in blatnjače. Tudi Martjanci imajo bogato kulturno in sakralno zgodovi-

Blagoslovili gasilsko vozilo

Na srečni majuša so v Sakalauvca blagoslovili gasilsko vozilo, stero je gasilsko društvo kupilo v Avstriji. Stari gasilski avto, steroga so pred kakšnimi petnajstimi leti dobili iz Slovenije, več ne bilau vredno popravlati. Za gasilsko vozilo, stero je koštalo več kak milijon forintov, so 60 procentov vkupdali lidgé iz vesi pa slovenske organizacije. Vsakši gasilec je dau 5 gezero forintov.

Navzoče je pozdravo Imre Makoš, poveljnik društva. Potistim, ka so se z minuto molka spominjali na pokojna poveljnika, Pištana Schreia in Jožefa Nemeša, pa na pokojne gasilce, je gasilski avto blagoslovo domanji župnik Ferenc Merkli.

no, najznamenitejša stavba je cerkev svetega Martina, ki jo je v konec 14. stoletja poslikal Janez Akvila. Sebeborci se ponajajo s Francem Xaverjem Berkejem, evangeličanskim duhovnikom, ki je sodeloval pri drugi izdaji Küzmičevega *Nouwoga zákona*. V tem kraju sta bila rojena evangeličanski duhovnik Adam Luthár in profesor Ludvik Olas, ki spada med temeljite proučevalce Porabja in položaja Slovencev na Madžarskem. V monografiji je opisano tudi *Borovo gostüvanje* in drugi običaji, med kraji se za hip ustavimo

tudi v Selu zaradi edinstvene opečnate romanske rotunde z gotskimi freskami. V občini Moravske Toplice so tudi dvojezične slovensko-madžarske vasi: Središče/Szerdahely, Prosenjakovci/Pártosfalva z dvojezično osnovno šolo, Pordašinci/Kisfalu, Čikečka vas/Csekefa in Motvarjevci/Szentlászló. Zagotovo je v vsaki vasi, v slehernem zaselku marsikaj zanimivega, zato je potrebno knjigo pač pogledati in prebrati.

Ernest Ružič

Zveza Slovencev na Madžarskem	Novice	Programi, prireditve
<p>Zveza Slovencev na Madžarskem Magyarországi Szlovének Szövetsége</p>		
<p>Zveza Slovencev na Madžarskem</p> <p>Gardonyijeva 1 9970 Monošter/Szentgotthárd Telefon: 00 36 94 380 208 00 36 94 552 596 E-pošta: info@zveza.hu</p>		<p>zveza.hu</p>

Što je biu prva v Evropi?

Od Ribnice do Velikih Lašč

Z bregauv pa gaušč Kočevsko pride popotnik pá v edno dolino, v šteroj pela pošcija od varaša Kočevje prauti Ljubljani. Prva kak pa bi se povrnauili v glavni varaš, se oslejdjnjin stavimo v dolenski varašaj.

V modernom cajti eške itak odavajo suho robo

Domanji majstri so v slovenski krajinaj, gde je dosta lesá bilau, vsikder redili lesene škeri, štere so zvali »suha roba«. Če tau ime čujemo, nam včasik na pamet pride varaš Ribnica, štéri je eške gnes največši center té meštrije v Sloveniji. Ribničani so leseno bogastvo najbolje vöponücali, so si vsikder nauve škeri pa okrasne predmete (dísztárgy) vözbrodili. Lončarov pa »suhorobarov« geste kauli varaša eške gnes kauli gezero.

Že v 14. stoletji so suho robo odavali, leta 1492 pa je majstrom Friderik III. dau dopüščenje, ka so svoje dele leko slobaudno odavali. Tistoga ipa so kauli Ribnice lidgé dosta trpeli od Törkov, dopüščenje od casara jim je pomagalo ležej živeti, eške več stau lejt kisnej tö. V cajti Marije Terezije so se ništerni ojdli včít v bečke šaule.

Gda je na njivaj nej bilau dela, so pavri doma redili lesene škeri. Na začetki 20. stoletja se je v krajini s suhorobarstvom spravljalo 5000 pavrov, tau je

biu vsikši peti. Pri deli so pomagali vsi člani veuke držine, mlajši pa starci tö, na leto je leko šest lüdi naredilo gezero rešed. V enom leti so v cejloj Ribnici zgotovili 250 gezero žlic, pred drügov bojnov pa

so Ribničani odavali štiristau fele škeri. Redili so posaude, kijauke, site, mlašeče špile pa dosta vsefelé drügo. Škeri pa so mogle priti do küpcov. Pri tom so pomogli »krošnjari«, štéri so odavali v Avstriji, na Vogrskom, na Češkom, v Galiciji pa na Ro-

Srejdi Suhe krajine stogi grad Žužemberk

manarskom. Ništerni so prišli od Portugalskoga do Törskoga, ali celau v Afriko pa Indijo tö. Pred drügov bojnov je po Evropi ojdlo eške štiristau Ribničanov. V etom varaši eške gnes radi povejo: »Slo-

venija je samo od leta 2004 v Evropskoj uniji, mi pa smo že prišli nazaj!« Ovak se je v Ribnici čalaricam tö nej dobro godilo. Od srejde 15. stoletja je birovija saudila 370 comprnicam, štere so zvekšoga za krive zglašili. Zadnja čalarica je na ognji mrla v Ribnici leta 1701.

Krajino kauli varaša *Velike Lašče* zovéjo »slovenske Ate-ne«. Inda so se tam srečale poti iz Srejdne Evrope pa do Mediterana. Ime pa je daubila zatok, ka so se v bližanji vesnicaj naraudili veuki možauvge slovenske literature, štéri so zdignili slovensko kulturo na evropski nivo.

V dalečnjom šestnajsetom stoletji se je v vesnici Raščica naraudo *Primož Trubar*, šteroga gnes držimo za začetnika slovenske knjižne rejči. Biu je veuki protestantski predgar, zatau so ga večkrat na Nemško vözagnali. Tam so ma leta 1550 nadrukneli knige z imenom Katekizem in Abecedarij, štere so prve knige v slovenskom geziki. Ta

rejč je najbliže dolenskomu pa ljubljanskemu guči v Trubarovi cajtaj. Pet lejt kisnej se je odlaučo za latinske litere pa si je vözbrodilo, kak bi leko slovenske glase »č, ž, š« dojspisali. Trubar je s svojim delom

pokazo, ka je slovenski narod gnaki po kulturi vsejm evrop-skim narodom.

Gnes stogi v Raščici »Trubarov gaj«, gde na mesti njegve rojstne iže najdemo mlin pa mali muzej.

Nej daleč, v Dolnjih Retjah stogi veuka lipa, pod šterov je paver Močilar pisateli *Frani Levstiki* tapravo pripovejst od

Primož Trubar, oča prve slovenske knige

Martina Krpana. Na konci vesi stogi kozolec za senau, gde je pisatel na papér dojspiso, ka je čüu. Pripovejst od najbolje krepkoga Slovenca, štéri je eške svojoga konja zdigno, poznajo vsi slovenski mlajši. V vesnici Podsmreka pa se je naraudo tretji veuki slovenski pisateu *Josip Stritar*, štéri je zvün po svoji pesmaj eričen po tom tö, ka je oprvin pozitivno píso o Prešernovoj poeziji pa tak dau pravo vrejdnost njej.

Med Velikimi Laščami pa Novim mestom najde popotnik takzvano *Suho krajino*. Ništerni pravijo, ka je zatok süja, ka je pod zemlauh 90 procentov süjoga, vapnenoga kamla. Erični geograf Anton Melik pa je brodo, ka je ime od toga, ka v krajini nega dosta potokov pa rek. Edna je istina, ka ime nücajo bole samo lidgé v sausednji krajinaj, domanji pa ga nemajo radi.

V Suhoj krajini na dosta mejstaj avtobusi preveč ne pelajo.

Vu vesi Svetinje je na priliko eške leta 1976 niške nej avtona emo, do najbližanjoga busa pa so nücali pejški edno vöro. Tri frtale lüstva se ovak zvün svoje slüžbe z gazdüvanjom tö spravla. Pred trestimi lejtami je odo skoro vsikši iz krajine delat inan, tisti, štéri so ojdli v Ljubljano, so na busi sejdlji več kak tri vöre na den. Srejdi vesnice Podpeč se opera djama pod zemlauh pri ednom rami. Domanji so pod zemlauh ojdli po vodau, ovak pa je *Podpeška djama* erična po tom, ka je polihistor Janez Vajkard Valvasor že pred štiristau lejtami namalo, kak so poti pa vode v djami. Tau je bila prva karta kakše djame v Sloveniji, pa je bila med prvimi takšimi kartami na cejлом svejti. Starejše so samo iz Asirije v Aziji pa nindri s Kine.

Center Suhe krajine je *Žužemberk*. Grad so tam postavili na brejg nad rekov Krkov v 13. stoletji, gospaudge so od tam čuvali tisti tau vodé, gde se je najležej prejkprišlo, gde je maust biu. Tü so se srečale poti, štere so pelale pauleg Krke gor pa doj, z ovkraj pa do Kočevja. Grad pa njegvi gospaudge so tak gratali krepki, tak v sodačkom kak v gospodarskom gledanji. Železnico pa so pelali indri, zatok je grad zavolo zapüščenosti že pred drügov bojnov skoro na nikoj prišo. Med bojnov so ga vcejlak porüšili, gnes je že obnovlen.

Z Žužemberkom pomalek slobaud vzmemo od krajine Dolensjska, gde – kak pravijo – so lidgé že prva poznali Evropo, pa gde se je naraudilo dosta pisatelov evropskoga znamenja. Iz »zibke slovenske kulture« nas paut pá vodi v viske bregé, gvüšno pa mamó en keden cajta, ka se med potjauv malo zdenemo v Ljubljani.

-dm-

OD SLOVENIJE...

20. obletnica imenovanja prve slovenske vlade

V Cankarjevem domu je bila osrednja slovesnost ob 20. obletnici imenovanja prve demokratično izvoljene slovenske vlade. Na oder sta skupaj stopila Alojz Peterle, predsednik prve demokratične vlade, in Borut Pahor, ki vlado vodi danes. »Demos je delal za sožitje, iskal je veliko enotnost, kar posebej velja za medstrankarske odnose. Delal je za zedinjeno, nerazdeljeno Slovenijo,« je dejal Lojze Peterle in dodal: »Danes smo spet v krizi. Ne čakajmo na globalni odgovor, sooblikujemo evropske odgovore, toda za nas je ključno, kakšne odgovore bomo poiskali doma. Gledati je treba v prihodnost.« »Dvajset let po Demosovi vladi bo ta država tudi z vstopom v OECD zaokrožila svojo umestitev med demokratične in razvite države,« pa je dejal drugi slavnostni govornik premier Borut Pahor. »Z današnjega zornega kota se zdi, da smo imeli 20 let nazaj jasne cilje, da pa smo danes, 20 let kasneje, brez takih načrtov. To je le deloma res. Preteklost lahko vidimo, prihodnost pa slutimo,« je še dodal Pahor. Ob koncu govora je še čestital Peterletu za dosežke Demosove vlade.

Razmislek o novi strategiji slovenske zunanje politike

Zunanji minister Samuel Žbogar je predstavil razmislek o strategiji slovenske zunanje politike. Med drugim je poudaril, da bo eno izmed pomembnih nalog v strategiji slovenske zunanje politike odigrala gospodarska diplomacija. Slovenija se bo v prihodnje po Žbogarjevih besedah bolj osredotočala tudi na večstranske odnose, pri čemer bo ena izmed prioritet povezovanje z novonastajajočimi centri moči. Kot eno od prioritet je Žbogar omenil tudi krepitev dvostranskih odnosov z državami v regiji in širše. Posebej je izpostavil odnose s Hrvaško in se ob tem navezal na reševanje mejnega vprašanja s pomočjo arbitražnega sporazuma. Prav slovensko-hrvaški način reševanja odprtih vprašanj je v regijo vnesel optimizem, ki ga države Zahodnega Balkana še kako potrebujejo, je dejal Žbogar.

Študijsko potovanje članov Kolpingove družine Limbuš

»SPOZNAJMO PORABJE IN POMEMBNE PORABSKE SLOVENCE«

Kolpingova družina Sv. Jakoba Limbuš (6 km zahodno od Maribora) je katoliška laična organizacija, ki deluje v okviru Kolpingovega združenja

Kot predpripravo so obiskali Porabje že 27. aprila 3 člani vodstva Kolpingove družine skupaj z dr. Zinko Zorko, obiskali so gospoda župnika na

sprejela gospa Marijana Sukič, nas popeljala v Kulturno dvorano, nam predstavila in razložila nekdanjo veličino cistercijskega samostana,

v zvezi z zaposlitvijo, obstoj in razvoj šole z madžarskim, slovenskim, porabskim in nemškim učnim programom. Ob ogledu prostorov šole smo bili navdušeni nad urejenostjo šole, s pomilovanjem pa nas je navdajal pogled na razred s 6. šolskimi mizicami in stoli.

Sledil je premik do župnijske cerkve sv. Janeza Krstnika, kjer nas je prijazno sprejel gornjeseniški župnik mag. Ferenc Merkli, nam razložil zgodovino in posebnosti cerkve, nato pa ob lepem sodelovanju pevcev Kolpingovega pevskega zbora vodil večernice (po naše šmarnice) z Litanijami Matere Božje in blagoslovom z Najsvetejšim. Gospod župnik nas je tudi pogostil z domačim vinom in pred cerkvijo je nastala spominska fotografija.

Na povratku nas je pot vodila na avstrijsko območje, kjer smo obiskali mesto spomina na poraz Turkov pri Heiligenkreuzu in grad na vulkanskem hribu nad Riegersburgom. Nato smo v avtobusu odstirali izjemno pozitivno oceno študijskega dne ter izražali navdušenje nad spoznanim v Porabju in zaskrbljenost nad demografskimi gibanji, ki pa imajo žal zelo podobne negativne trende tudi v matični domovini.

Hvaležni Bogu, organizatorjem in prizadevnim gostiteljem ter razlagalcem Porabja smo se vrnil v domačo župnijo. Spoznano na študijskem dnevu pa je doprineslo nova spoznanja o slovenskem življenju v Porabju, ki je v nad 90 let trajajočih zgodovinsko skrajno neprijaznih časih ter dolgo trajajoči hermetični zaprtosti meje znal ohraniti svojo slovensko bit.

Franjo Šauperl
predsednik Kolpingovega združenja Slovenije

Pred gornjeseniško cerkvijo z župnikom Ferencem Merkljem

Slovenije, njeno osnovno področje delovanja pa je vseživljenjsko izobraževanje in socialnost ter solidarnost. V svojem programu ima celoletno izobraževalno dejavnost s področja poklicev in dela, zakona in družine ter usposabljanja za aktivno delovanje v družbi in Cerkvi. Od septembra do aprila se izobraževanje odvija vsak mesec enkrat v obliki izobraževalnih večerov, v maju pa že tradicionalno sklenemo šolsko leto s študijskim izobraževalnim dnevom. Doslej smo imeli na programu spoznavanje pokrajin in ljudi na območju Pomurja, Prekmurja in Koroške onstran meje, za letos pa smo vključili po predlogu akademikinje dr. Zinke Zorko, ki je tudi članica sosednje Kolpingove družine v Kamnici, v program tematiko »Spoznajmo Porabje in pomembne Porabske Slovence«.

Gornjem Seniku, ravnateljico tamkajšnje osnovne šole, urednico časopisa Porabje in sodelavce Radia Porabje v Monoštru ter dorekli program študijskega dne.

Sedeminštirideset članov in simpatizerjev Kolpingove družine je tako 22. maja obiskalo Porabje. Na vožnji od Limbuša do Monoštra je dr. Zinka Zorko najprej molila Oče naš in Sveti Angel v porabskem narečju, nato pa razlagala zgodovino in življenje Porabskih Slovencev, njih govornico in njene posebnosti. Razlaga je bila dopolnjena še s filmskim prikazom in predstavljanjem ključnih porabskih znamenitih ljudi za ohranjanje Porabskih Slovencev ter njihovega jezika, kljub temu da od razpada avstro-ogrske monarhije niso nikoli živeli v skupni državi z ostalimi Slovenci.

Ob prihodu v Monošter nas je navdse prijazno pričakala in

po premiku v cerkev pa še podrobno opisala tamkajšnje cerkev, kjer je ob koncu razlage lepo zadonela Marijina pesem udeležencev. Sledil je ogled zanimive muzejske etnološke zbirke. Zatem smo se preselili v dvorano doma Zveze Slovencev na Madžarskem in tudi tam smo bili deležni podrobne razlage Porabja in življenja Porabskih Slovencev skozi različna zgodovinska obdobja vse do danes, demografskih gibanj in dosežkov v sedanjem obdobju, predvsem na šolskem in kulturnem področju.

Dobro smo se okrepčali v restavraciji Lipa in nadaljevali pot do Gornjega Senika, kjer se nam je posvetila ravnateljica osnovne šole, gospa Ildika Dončec, in nam v telovadnici podrobno predstavila delovanje šole ter programsko zasnovu, ki zagotavlja kljub močnemu upadanju rojstev in migracijskih tokov staršev

»Gledati je lepo, dapa tü živetí že nej«

Zdaj, gda trava najbola rasté, lidgé skur vsikši keden morajo kositi, aj je trava ne zarasté. Ne doжда samo kauli rama pa v dvorišči kositi, liki že vsigdar na vekše morajo, zato ka ovak več pomalek nedo mogli do kuč. Sploj pa tisti, šteri po brgaj majo kuče, pa nej pri pošti-ji. Najbola žmetno je starejšim, šteri sami živejo, zato ka z rokauv več ne ladajo, z mašinom pa ne vejo kositi. Tak je s tejm *Erika Bazejtjina* tō z Gorejnjoga Senika, štera na Janezovom brejgi žive.

• *Erika, vi ka povejte k taumi, ka trava pomalek cejlo ves zarasté.*

»Tau je že strašno, pa tau je zato, ka nikoma nej trbej travo. Nin nega več krav, ka bi stoj kosijo, pa malo taspuco. Prvin

so se za edno mejo bíli, če si malo prejkpokauso, zato ka nej bilau sené. Vej, ka so eške z Dolejnjoga Senika pa s Füzesova vozili, aj majo za krmíti. Tistoga ipa so pri vsakšom rami bile krave, pa vse so dolapokosili.«

• *Ka bi bilau, če bi tisti starci zdaj nazajprišli, pa bi vidli, kak je vse nutrazaraskeno?*

»Tisti, če bi zdaj nazajprišli, vejn bi strajé dobili, kak so oni aklavi bili. Vejpa eške s kosicov so vsikšo mejo dojspucali, ka tau krave vse zejo. Zdaj pa tam že vse trnje pa lejs raste.«

• *Zdaj je ranč naaupak, nej?*

»Zdaj bi vsikši rad bijo, če bi stoj dolapokauso. Samo sto de kosijo, če senau nikoma nej trbej.«

• *Če je tak malo sené bilau prvin, te gde ste krave pasli?*

»Par lasej pa v lasej so bili taši mali falati, tam smo mi krave pasli. Prvin je tü žmeten bijo žitek, nej samo zdaj. Dapa itak je baukše bilau kak zdaj.«

• *Zaka?*

»Istino, ka dosta vse je nej

bilau, dapa ka je bilau, tisto si leko küpo. Nej je bilau vse tak drago kak zdaj. Drügo pa tau, ka te je vsikši meo delo, sto je delati sto.«

• *Prvin ka so doma pripauvali, s tistoga je leko živo?*

»Pa vejš, ka je leko živo, prvin je samo malo lidi odlo v fabriko delat. Vö je šlau, zato ka te

kaj dojvgriznila, zato ka so na tau sploj aklavi bili. Prvin so prejk travnika zato nej šli, ka je nej bilau slobaudno, zdaj pa že za volo velke trave ne more. Prvin je vse tak dola bilau spucano, ka dola do poštiže si vido. Zdaj se že streja moje kuče ne vidi, nej ka bi ge dolavidla. Zdaj je že tak vse

vse dé, dapa gda stari grata, te vpamet vzeme, ka tau več néde.«

• *Vi ste sé k taumi rami tak prišli kak sneja, nej je vam špajnsno bilau sprvoga?*

»Špajnsno je bilau, dapa ka vejš. Ali se vcujvzemeš ali vujdeš. Ge sem ostala pa sem se mantrala. Dobro, moja tašča je meni tak nikanej zapovejdala, zato ka te je že fejst betežna bila. Meni je tau bilau mantranje, ka sem opravlati mogla betežnike.«

• *Vido sem, ka veliko njivo mate puno pusajeno, tau vse za svoj tau mate?*

»Dva pujčka mam, ka eške držim, zato ka gda kolemo, te mlajši vsi domau pridejo, pa te je tau tak lepše pa me veseli, ka nas je dosta. Ovak bi se ni-

kak nej splačalo meni svinje držati.«

• *Zdaj, gda bi leko počivali, zdaj se eške itak mantrate, nej je tak?*

»Tak je, dapa sama sem cejli den, če bi nika nej delala, te bi se mi zmejšalo. Sausede tō nej mam, pa inan vsigdar tō ne morem titi, zato ka zdaj že lüstvo tü nejma tak časa pripovejdati kak prvin. Zdaj je pa tak, ka vödem na njivo delat, gda mi više pride, te nazaj pridem pa počivam.«

• *Nej je lagvo, ka ste skur vsigdar sami?*

»Ranč ne guči, sprvoga sem tau mislila, ka de se mi mejšalo, gda mi je mauž mrau. Tau ma je zdaj že leto pa pau. Istino, mlajši so me zvali, samo ge sem nej stejla titi. 'Doma se bojiš, k nam neškeš pridti, te moraš pod maust titi,' so se dostakrat smejali mlajši. Vejš, človek je tak, kama se je vcujvzejo, gde je v cejlom življenji živo, od tistac že težko dé kraj. Taši smo mi, starejša generacija.«

Karči Holec

so eške mlejko kipüvali, tevce so odavali, pa so bola prausto živeli, tak srmačko.«

• *V leti so delali, v zimi so pa počivali, nej?*

»Tak fejst so tō nej počivali, zato ka maro, svinje je tō vsigdar trbelo polagati. Eden pavar je zato nikdar nej bijo tak, ka bi tau pravo, gnes nika nemo delo, samo počivo. Delo je vsigdar bilau, sploj pa gde je mara bila. Tam je nej bilau nej svetka pa nej petka.«

• *Gda so začnili senau kositi?*

»Konca majuša, če je tašo vrejmen bilau, so že začnili, vidiš, zdaj je že tō kak velka trava.«

• *Kelko krav ste vi meli?*

»Štiri krave smo meli pa eške bike smo krmili. Preveč dosta je trbelo delati pa senau sišiti.«

• *Kak ste krave pasli, na lanci ali tapüštjeno?*

»Gde smo pašo meli, tam smo je tapistili, dapa gda smo na vrtnici pasli, tam te na lanci. Nej ka bi sauseda

vküpzaraslo, ka že ranč svojo mejau ne najdam. Strašno, kak tau zdaj vse vögleđa.«

• *Dosta zemlé ste meli?*

»Nej tak dosta, vsevküp sedem plügov.«

• *Zdaj ka več nejmate krav, sami ste, sto vam travo kauli rama dolakosi?*

»Zet pride pa dolapokosi, že sem starejša pa ge bi tau več nej ladala. Nej čüda, ka me roke bolijo, vejpa v cejlo življenji sem samo betežnike opravlati. Nika dobroga sem nej mejla v svojem žitki. Štiri lejt moža, sestro od moža pet lejt pa sedem lejt sem taščo opravlati. Pa te čas sem eške mlajše mogla goraraniti, sploj žmetni časi so bili tau zamé. Gda sem znautri zgotauvila, te vanej je eške delo vse čakalo namé. Na velkom brejgi smo doma, pa vse ka smo senau pa kaj drugo domau spravlati, tau je vse težko bilau. Kravam je prazne kaule dojšlo sé gorpotegniti, nej pa te eške naklajene. Zato smo pa vsigdar samo malo naklali. Gda je človek mladi, te

... DO MADŽARSKE

Madžarski parlament sprejel zakon o dvojnem državljanstvu

26. maja je parlament sprejel zakon o dvojnem državljanstvu, zanj je glasovalo 344 poslancev, proti trije poslanci (bivši premier Ferenc Gyurcsány, Csaba Horváth in Tibor Szanyi, vsi trije iz vrst socialistov), vzdržalo se je 5 poslancev. Na podlagi zakona, ki bo veljaven od 20. avgusta, madžarskega državnega praznika, bodo lahko dobili madžarsko državljanstvo tudi tisti, ki ne živijo na Madžarskem, toda lahko dokažejo, da njihovi predniki izvirajo z območja Madžarske. Pri tem je mišljena t. i. zgodovinska Madžarska. Drugi pogoj je znanje madžarskega jezika, čeprav pri tem kriteriji niso natančno določeni. Madžarsko državljanstvo se ne bo podelilo avtomatično, temveč na podlagi vloženih prošenj posameznikov. Volilna pravica pa bo povezana še naprej z bivanjem na Madžarskem. Stranka Jobbik bi sprejela veliko radikalnejši zakon, pridobitev madžarskega državljanstva bi bila za zamejske Madžare avtomatična in bi pomenila tudi volilno pravico. Zamejski Madžari bi po njihovih načrtih sedeli v dvodomnem parlamentu v zgornjem domu.

V Monoštru bodo septembra štirje prvi razredi

Monoštrska samouprava je na svoji zadnji seji sprejela nekaj odlokov, ki se neposredno ali posredno nanašajo tudi na pouk slovenščine. Septembra bo začelo na monoštrski osnovni šoli prvi razred 97 otrok, 77 jih je iz samega Monoštra, dvajset jih bo prihajalo iz vasi t. i. mikroregije. V primeru Slovenskega Porabja pomeni to 8 prvošolčkov, 4 pridejo v Monošter iz Sakalovcev, 2 iz Števanovcev, po 1 otrok pa z Gornjega in Dolnjega Senika. Razred 1. b bo takoimenovan narodnostni razred, ki ga bo obiskovalo 26 učencev, 20 jih bo pri nemščini kot narodnostni materinščini, 6 učencev pa pri slovenščini.

Podružnični vrtec v Slovenski vasi bo - zaradi nizkega števila otrok - zaprl svoja vrata s 30. junijem. Otroci bodo obiskovali matični vrtec v Monoštru ali vrtec na Dolnjem Seniku.

Eti Slovenci, etam Madžari

Bilau je že davnoga leta 2005, gda so člani Madžarskoga društva *Baráti kör* iz Murske Sobotice oprvin gor-

lejtami, gospaud direktor pa je tapravo, kakše vsefelé knjige držijo.

V knjižnici na dva štauka

skimi knjigami je vekši tau od lepe literature (leposlovja).

V Murski Soboti so si želejli že več deset lejt, ka bi meli knjižnico na potačaj ali bibliobus. Leta 1994 so dobili mali avtobus za tau, šteri se je za edno leto že pelo kauli varaša. Gnes se stavi na 80 mejstaj, s svojimi 5000 knjigami, CD-nami pa videonami se vsikši drugi keden v Porabji tō stavi (v Števanovci, na Gorenjom Siniki pa v Varaši). Na

mejsce vōodeberéjo najlepšo orhidejo, leko pa se pri nji dostaféle lejpi rauž küpi tō. Na pauti nazaj v Mursko Sobotu so se Sombotelčarge stavili eške na ednom mesti veuke žalosti, v vesnici Lipa so gorpoiskali grob *Elle Pivar*, nekdešnje predsednice društva Madžarov v Soboti. Biu je cajt spomina na padaštvo, Sombotelčarge so položili venec pa vužgali svejčo. Na novinarko in dobro poznavalko prekmurski Madžarov so se spominali s pesmov vogrskoga pesnika Mihály Vácina: »na nébi edna zvezda fali...«.

V Murski Soboti geste pūšpekija od leta 2006, te je cerkev svetoga Nikolaja gratala

čarge pokleknili v cerkvi pa tak vküper molili za tau, ka aj bi se njini mlajši pa vnūki srečno oženili pa živeli v lejpom zakoni.

Paut Sombotelčarov se je končala v *Prosenjakovci*. Malo vō iz vesi, pri ednoj djagerskoj kuči v lesej, so je že čakali člani soboškoga društva, djagri pa so že küjali. Veseldje je veuko bilau, ništérni padaške so se že edno leto nej vidli. Dež je nej milostivi biu, za malo cajta so se mogli vsi zamaj skriti pod strejo, depa tau je nej strlo volau. Po svetejnji gučaj sta se nutpokazala dva zbora bejdvej družtev. *Sombotelške spominčice* so se znauvič pripravile z nauvi-

Sombotelški Slovenci nikdar ne pozabijo Elle Pivar

poiskali svoje slovenske padaše v Sombotelci. Srečanja so sledik držali vsikšo leto, gnauk v Sloveniji, drgauč v glavnom varaši Železne županije.

Letos so se člani Slovenskoga kulturnoga društva Avgust Pavel napautili v Prekmurje. Pred Pokrajinskov in študijskov knjižnicov v Murski Soboti sta popotnike gorprijala gospa *Zsuzsanna Sečko*, predsednica soboškoga madžarskoga društva, pa gospaud *Jože Vugrinec*, direktor knjižnice. Sombotelčange so si leko

majo skrb na vnauge dosta vredne knjige, tam majo na priliko Nouvi zakon Števana Küzmiča iz leta 1771, šteri je oprvin na prekmursko rejč evangelije dojobrno. Majo eške dosta slovenski druknivi pa z rokauv pisani knjig iz Prekmurja, gda je krajina eške pod Vogrsko slišala. S cajtov po prvaj bojni pa zberajo vse takše knjige, štere so napisali Prekmurci, Porabci ali Prleki (z drugi kraj Müre), ali pa takše, štere se spravljajo z etimi krajinami. Soboška knjižnica pa má zvün Lendave največ vo-

bibliobusi gestejo vogrske knjige tō, toma so najbolje veseli po madžarski vesnicaj v Prekmurji.

Paut je sombotelške Slovence pelala dale v *Dobrovnik*, gde malo vō z vesi najdemo najvejšo firmo, štera v Srejdnoj Evropi orhideje pauva. Na grūnti, šteri je veuki tri hektare, zrasté na leto 1.200.000 rauž.

V Dobrovniku največ orhidej pauvajo v Srejdnoj Evropi

Na trnaci djagerske kuče spejvata badva zbora vküper

poglednili nauvo zidino, šteroro so prejkdali pred šestimi

grski knjig v Sloveniji, med skoro tresti gezero madžar-

ananas pa eške dosta drugi sadov iz vrauč krajin. Vsikši

stolnica (*székesegyház*). Sombotelške Slovence je v boži iži gorprijo plebanoš *Ivan Krajnc*, šteri je nutpokazo cerkev pa žitek v fari. Prva mala, lesena cerkev na etom mesti je stala že prva, kak so Madžari med Karpate prišli, en tau kisnejše cerkve iz 14. stoletja s starimi freskami pa se eške gnes vidi za glavnim oltarom. Nauvo, gnešnjo zidino so postavili leta 1912 po planaj vogrskoga arhitekta Takácsa. Sveti Nikolaj (ali Miklauš), patronuš cerkve je pomago trejm srmačkim deklinam, ka so se leko oženile. Za toga volo so vsi Sombotel-

mi porabskimi pesmimi, soboške Madžarke pa so spejvale vogrski pa slovenski tō. Tau se vej, ka so mogli edno vküper tō zaspejvati, zglijali so se za pesem »V dolini tihi«.

Po dobroj güžini je prišo cajt družjenja pa spejanja. Najšle so se fude, minjavale so se vogrske pa slovenske pesmi. K sreči je dež tisti zadvečerak več nej ušo, Sombotelčarge so se povrnali domau že v kmici, prva pa so eške pozvali svoje prekmurske padaše k sebi v Somboteu.

-dm-

OTROŠKI

Človeči mlajši posadili mlajše drejv

Po cejlom svejti svetijo 18. maj kak Svetovni den muzejev že od leta 1978. Za té svetek je

Sinčarska Regina Labritz s škonikom Zoltánom Soósom

Direktorat železnožupanijski muzejev organizero dvodnevni program, šteroga slejdnji tau so držali v sombotelskom Škanzeni, ki je trnok prilübleno mesto vsej turistov. Na té den je petdeset mlajšov posadilo petdeset cepik stari sadni sort. Mlajši so prišli iz cejle županije, depa bili so z dvojezične gimnazije z Oberwarta v Avstriji pa iz prekmurski Šalovec tó. (Kristijan Gašpar je drejvo posado v imeni cejloga Goričkoga.) Od domanji manjšin so prišli rovački mlajši s Felsőcsatára pa dva iz Porabja, Richard Kürnjek iz Števanovec pa Regina Labritz z Gorenjoga Sinika.

Na začetki svetešnjoga programa se je botanik pa glavni organizator sajenja dr. Lajos Balogh ranč zavolo toga vsikšoma poklono v njegovom gezi, tau je vogrski, slovenski, rovački pa nemški. »Če svejt zranje preminé, te je najbaukše, če gnes eške posadiš edno djablan,« je mlajšom tanačivo

organizator. Direktor Železnožupanijski muzejev dr. Zoltán Nagy je povódo, ka trbej posaditi edno miseu, nej samo drejvo. »Drejvo je simbol, malim drejvam do botri mlajši, šteri do ž njimi vküper rasli. Tak de grato Škanzen malo več kak samo prazni rami, muzejska ves bau mesto veseldja in perspektive,« je povódo svojo želenje dr. Nagy.

Etnolog Péter Illés je povódo, ka so pred stau-petdesetimi lejzakon, ka more vsikša šaula na gračenki meti drevesnico (faiskola), pa eške cüjdau: »Mi mo tü v Škanzeni

- po planaj - zozidali kopijo šaula iz vesnice Harasztifalu. Kauli nje do stalle sadne drejve, na malom bregaj mo pa posadili grauздge. Vse tau baudejo stare sorte.«

Cepike od stari sort je Škanzen daubo od gozdara pa sadjara Gyule Kovácsa iz vesnice Pórszombat v Zalskoj županiji. Prva je gospaud Kovács že pomago pri sadovnjakaj v Óriszentpétri, Viszáki pa Oszkóni. V svojom svetešnjom guči je povódo: »Što drejvo sadi, je vekši od najvekši generalov. Te stare sorte so poznali že pred več stau lejtimi, naši dejdeki so je odebrali pa skrb

meli na nji. V žmetni cajtaj, gda je žito na nikoj prišlo, so lidam dale gesti. Nejso pomrle v krepki zimaj pa v veuki siučaj, šprickanja eške gnes ne nücajo. So čuvaji preteklosti, šteri svoja slejdnja lejta živejo. Dragi mlajši, skrb mejte na nji pa na naravo kauli sebe.«

Drejve naši dejdekov so v nevarnosti, vejpa njine sade se ne more küpiti v bautaj pa eške vseposedik je nej slobaudno saditi. Gospaud Kovács je v Škanzen pripelo cepike takši stari sort, štere so doma v krajini Órség ali indri v Železnoj županiji. Med njimi so djablane, grüške, slive, črejšnje, skauriš pa druge drejve.

Šaularge, šteri so sadili, so bili stari med 9 pa 13 lejt. Vsikši »boter« je daubo edno cepiko, pri šteroj de mala tablica kazala, što pa s štere šaule je drejvo posado. Saditel more na svojo »krščenko« skrb meti, gda pa gda priti v muzejsko ves, pa go

Richardi Kürnjeki je pomogla ravnateljica Agica Holec

zalejvati. Gda do pa v Škanzeni zozidali šaulsko zidino, do na gračenki z imenom »Beythe« stalle drejve, štere so posadile »človeče cepike«, med njimi dva slovenskiva botra pa edna slovenska botra.

-dm-

Prisrčno prijateljsko srečanje

KOTIČEK

Prijateljstvo med POŠ Krog (podružnica OŠ II iz Murske Sobote), DOŠ Jožefa Košiča Gornji Senik in slovensko skupinico prvošolcev iz OŠ Aranya Jánosa v Monoštru poteka že vse šolsko leto. Učenci si izmenjujejo likovne izdelke in zgodbice, pri pisanju spremnih pisemc pa sodelujejo učiteljice: Majda in Metoda s kroške šole, Eva in Bea z gornjeseniške in Marta z monoštrske šole. Tudi fotografije so si izmenjali in ves čas želeli, da se spoznajo še osebno. Čeprav je bil na koledarju 13. v maju, ni sicer bil petek, čeprav je lilo kot iz škafe, so se kroški učenci (seveda 14 najbolj pridnih) z učiteljicama Majdo in Metodo, pridružila

Kroški in monoštrski učenci

pa se je še ravnateljica matične šole Suzana Fartelj Utroša, odpravili na prvi spoznavni obisk k prijateljčkom v Porabje. Prva postaja je bila gornjeseniška šola. Sprejem je bil spontan in prisrčen, gornjeseniški učenci so skupaj z učiteljicami Evo, Ibolyo in Beo ter ravnateljico Ildiko pripravili gostom lep in pester program. Da pa gostje ne bi le sedeli in gledali, so v drugem delu zapeli in zaplesali skupaj, ob koncu pa se naučili lepo pesmico o prijateljstvu. Teknila pa je tudi pica v gornjeseniški šolski kuhinji, kamor so pred slovesom šli gostje in gostitelji na skupno malico. Po prisrčnem srečanju s seniški prijatelji so se gostje iz Kroga napotili proti Monoštru, ki jih je pričakal siv in deževen. A to jih ni preveč motilo, saj so si z zanimanjem ogledali studio Radia Monošter, se spontano pogovarjali z novinarko Valiko pred radijskim mikrofonom, potem pa obiskali še uredništvo Porabja, kjer jih je tudi marsikaj zanimalo. Po kosilu v Lipi – hvala Zvezi Slovencev za sponzorstvo – je bil pred njimi še en obisk – na monoštrski šoli so jih že nestrpno čakali prvošolčki, ki se učijo slovenščino, in učiteljica Marta. Tudi tukaj je bilo veselo, ob zaključku pa skupna pesmica o prijateljstvu. Prijateljstvo med POŠ Krog in porabskima šolama je vsekakor posnemanja vredno, saj je prisrčno, spontano in po meri predvsem učencev.

28. maja pa so porabski učenci (gornjeseniški od 1. do 4. razreda in monoštrski prvošolčki) skupaj z učiteljicami v sklopu ekskurzije po Pomurju obiskali tudi prijatelje na POŠ Krog, ki so jim pripravili zanimiv program, verjamemo pa, da se bo letos začeto prijateljstvo nadaljevalo tudi v prihodnje šolsko leto.

VALERIJA

KAUT

RTV SLO PETEK, 04.06.2010, I. SPORED TVS
6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 BISEROGA: KDO BO PREJ, LUTK. NAN., 10.25 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 10.35 PESEM IZ OBLAKOV, DOK. FILM, 10.50 ENAJSTA SOLA, 11.20 TO BO MOJ POKLIC, 12.10 OSMI DAN, 12.40 MINUTE ZA JEZIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TURBULENCA, 14.05 KNJIGA MENE BRIGA, 14.25 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 DOKTOR PES, RIS., 16.00 RISANKA, 16.05 IZ POPOTNE TORBE: PLAŠNE ŽIVALI, 16.25 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.50 DUHOVNI UTRIP, 18.05 ZGNZ - BIG FATHER/2, 18.35 LARINA ZVEZDICA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.40 EUTRINKI, 19.55 SOOČENJE O ARBITRAŽNEM SPORAZUMU, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 POLNOČNI KLUB, 0.20 DUHOVNI UTRIP, 0.40 INFOKANAL

PETEK, 04.06.2010, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 8.00 TV PRODAJA, 8.30 GLASNIK, 8.55 EVROPSKI MAGAZIN, 9.25 CRNO BELI ČASI, 10.10 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 04.06.1992, 10.35 (NE)POMEMBNE STVARI: KOLEDAR, 11.30 ŽOGARIJA, OTR. ODD., 12.00 UMETNI RAJ, 13.00 TENIS - ODPRTO PRVENSTVO FRANCIE, POLFINALE (M), 20.00 NOGOMET, PRIJATELJSKA TEKMA: SLOVENIJA - NOVA ZELANDIJA, 23.00 NUJNI PRIMERI, AVST. NAD., 23.45 ZASLEDOVAN, AM-KAN. FILM, 1.30 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 05.06.2010, I. SPORED TVS
7.00 IZ POPOTNE TORBE: PLAŠNE ŽIVALI, 7.20 RIBIČ PEPE: S ŠTEVILKAMI IN ŠTEVILI V VESOLJU, OTR. NAD., 9.25 MAJA IN VESOLJČEK, SLOV. FILM, 10.40 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.15 HEJ, GOSPOD. FR. FILM, 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 15.55 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.10 ZDRAVJE, USODA, NASVET, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 ZAKAJ PA NE, 17.35 NA VRTU, 18.00 NAGRADNA IGRA, 18.05 Z DAMIJANOM, 18.40 PRIHAJA NODI, 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PARADA, 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.30 HRI-BAR, 23.35 GANDŽA, AM. NAD., 0.05 GANDŽA, AM. NAD., 0.35 DNEVNIK, 1.15 INFOKANAL

SOBOTA, 05.06.2010, II. SPORED TVS
6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 7.10 TV PRODAJA, 7.40 SKOZI ČAS, 7.50 IZ 6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 8.10 TV PRODAJA, 8.40 SKOZI ČAS, 8.50 KNJIGA KOT OROŽJE, 9.40 POSEBNA PONUDBA, 10.00 CIRCOM REGIONAL, 10.30 MINUTE ZA ..., 11.30 LETEČA UČILNICA, NEMŠ. FILM, 14.00 BRATISLAVA: KAJAK KANU, EVROPSKO PRVENSTVO V SLALOMU, 15.00 PARIZ: TENIS - ODPRTO PRVENSTVO FRANCIE, FINALE (Ž), 18.00 MURSKA SOBOTA: DOBRODELNA NOGOMETNA TEKMA, TVS - UNICEF, 19.50 POLLY ADLER - SKOZI ROŽNATA OČALA, AVST. FILM, 21.35 NA UTRIP SRCA: PAVAROTTI - DUETI, 22.45 BLEŠČICA, 23.15 ALPE-DONAVA-JADRAN, 23.45 SOBOTNO POPOLDNE, 1.55 TRANZISTOR, 2.35 ZABAVNI INFOKANAL

NEDEJLA, 06.06.2010, I. SPORED TVS
7.00 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 9.20 ŽOGARIJA, OTR. ODD., 9.55 NEDELJSKA MASA, PRENOS IZ ŽUPNIJE PREPOLJE, 11.00 IZVIR(N)I, 11.30 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 35 LET Z AVSENIKI, 14.30 PRVI IN DRUGI, 15.00 NLP, 15.05 NA NAŠI ZEMLJI Z MARJANO GRČMAN, 15.10 GLASBIATOR, 15.25 NEDELJSKO OKO Ž MARJANOM JERMANOM, 15.35 PROFIL TEDNA, 16.00 VEČNO Z LORELLO FLEGO, 16.05 ŠPORTNI GOST, 16.20 SVETOVNO S KARMEN SVEGL, 16.25 KUHARSKA ODDAJA Z NIGELLO LAWSON, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, 17.15 NAGLASI, 17.30 FOKUS, 18.30 ČARLI IN LOLA, RIS., 18.45 KATKINA SOLA, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 REFERENDUM O ARBITRAŽNEM SPORAZUMU, 21.15 INTERVJU, 22.10 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.50 WALLANDER: KORAK ZADAJ, ANG. SER., 0.25 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 06.06.1992, 0.45 DNEVNIK, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

NEDEJLA, 06.06.2010, II. SPORED TVS
6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 7.00 TV PRODAJA, 7.30 SKOZI ČAS, 7.40 GLOBUS, 8.10 LYNX MAGAZIN, 9.10 39. TEKMOVANJE MLADIH SLOVENSKIH GLASBENIKOV, 9.50 ZAČARANA EMMA, NEMŠ. FILM, 11.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 12.25 RAD IGRAM NOGOMET, 12.55 KAJAK KANU, EVROPSKO PRVENSTVO V SLALOMU, 14.15 EVROPSKO PRVENSTVO V MOTOKROSU, 14.25 POT V JUŽNO AFRIKO, 15.00 PARIZ: TENIS - ODPRTO PRVENSTVO FRANCIE, FINALE (M), 17.55 DRŽAVNO PRVENSTVO V ULICNI KOŠARKI, 18.00 KAJAK KANU, EVROPSKO PRVENSTVO V SLALOMU, 18.25 ŠPORT, 20.00 PROJEKT DUBAJ, DOK. ODD., 20.55 ŽREBANJE LOTA, 21.10 EVROVIZIJSKI MLADI GLASBENIKI 2010, 23.00 PRAZNOVANJE, ANG. FILM, 23.40 VELIKI CHARLES, FR. SER., 1.30 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 07.06.2010, I. SPORED TVS
6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 COFKO COF, RIS., 10.35 ŽOGARIJA, OTR. ODD., 11.00 NA KRILIH PUSTOLOVČINE, DOK. NAN., 11.25 ŠOLA EINSTEIN, NEMŠ. NAN., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 UGRIZNIMO ZNANOST, 13.40 PARADA, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MLADI ZNANSTVENIK JANKO, RIS., 15.55 FELIKSOVA PISMA, RIS., 16.05 BINE: MORJE, LUTK. NAN., 16.20 RIBIČ PEPE: S ŠTEVILKAMI IN ŠTEVILI V VESOLJU, OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 PINGU, RIS., 18.45 PUJSA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 POLEMKA, 21.00 STARŠI V MANJŠINI, ANG. NAD., 21.30 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 UMETNOST IGRE, 23.25 GLASBENI VEČER, 0.35 ANTOLOGIJA SLOVENSKE VIOLINSKE GLASBE, 1.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 07.06.1992, 1.55 DNEVNIK, 2.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.00

INFOKANAL
PONEDELJEK, 07.06.2010, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 10.15 TV PRODAJA, 10.45 SOBOTNO POPOLDNE, 13.25 39. TEKMOVANJE MLADIH SLOVENSKIH GLASBENIKOV, 14.00 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 07.06.1992, 14.30 SLOVENSKI UTRINKI, 14.55 POSEBNA PONUDBA, 15.15 OSMI DAN, 16.00 ALPE-DONAVA-JADRAN, 16.30 RAD IGRAM NOGOMET, 17.00 PRVI IN DRUGI, 17.25 TO BO MOJ POKLIC, 18.00 SUZANNAH, NORV. DRAMA, 18.55 ROŽNATI PANTER, RIS., 19.00 ZDRAVJE, USODA, NASVET, 20.00 YANN ARTHUS - BERTRAND, PORTRET FOTOGRAFA, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 POZDRAV AFRIKI, 22.30 KNJIGA MENE BRIGA, 22.50 CARMEN V JUŽNI AFRIKI, JUŽNOAFRIŠKI FILM, 0.50 BILO JIH JE PET, KAN. FILM, 2.10 YANN ARTHUS - BERTRAND, PORTRET FOTOGRAFA, 3.05 INFOKANAL

TOREK, 08.06.2010, I. SPORED TVS
6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 OSTRZEK, LUTK. NAN., 10.25 RISANKA, 10.45 RIBIČ PEPE: S ŠTEVILKAMI IN ŠTEVILI V VESOLJU, OTR. NAD., 11.10 BINE: MORJE, LUTK. NAN., 11.30 V PRIČAKOVANJU BOŽIČA, NORV. NAN., 11.55 INTERVJU, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.40 UMETNOST IGRE, 14.05 DUHOVNI UTRIP, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 DOKTOR PES, RIS., 15.55 ZALJUBLJENA BLATH, KRATKI FILM, 16.10 PROFESOR PUSTOLOVEC, 16.30 POTPLATOPI, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ZAPELJEVANJE POGLEDA: TUGO SUŠNIK IN JOŽE SLAK ĐOKA, DOK. ODD., 18.00 UGRIZNIMO ZNANOST, 18.20 MINUTE ZA JEZIK, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 FLETNI GAJI, RIS., 18.45 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ČEZ PLANKE: JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA, 21.00 DOSJE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 RAZGAJENI, DOK. SER., 23.55 PRAVA IDEJA!, 0.20 ZAPELJEVANJE POGLEDA, DOK. ODD., 0.50 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 08.06.1992, 1.15 DNEVNIK, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

TOREK, 08.06.2010, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 8.10 TV PRODAJA, 8.40 DOBER DAN, KOROŠKA, 9.10 NA LEPŠE, 9.35 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 10.30 NLP, 13.35 BLEŠČICA, 14.05 STUDIO CITY, 15.00 POZDRAV AFRIKI, 15.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 08.06.1992, 16.00 IZVIR(N)I, 16.55 GLASNIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 V DOBRI DRUŽBI, 19.00 DRUŽINSKE ZGODBE, 20.00 GLOBUS, 20.35 MUZIKAJETO, 21.05 PRAVA IDEJA!, 22.00 OGLASI + NAPOVEDNIKI, 21.35 POT V JUŽNO AFRIKO, 22.00 DEDIŠČINA EVROPE, ANG. NAD., 22.50 ZBOGOM, BAFANA, KOPRODUKCIJSKI FILM, 0.50 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 09.06.2010, I. SPORED TVS
6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 MARČI HLAČEK, RIS., 10.35 PROFESOR PUSTOLOVEC, 10.55 POTPLATOPI, 11.20 ZAPELJEVANJE POGLEDA, DOK. ODD., 11.50 DOSJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 POLEMKA, 14.25 IZVIR(N)I, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 5.45 MAKS IN RUBI, RIS., 15.50 MILAN: PRASKA, RIS., 15.55 MEDVEDEK: OBLETNICA POROKE, RIS., 16.10 POD KLOBUKOM, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 TURBULENCA, 18.30 VRTNI PALČEK PRIMOŽ, RIS., 18.40 LENI IN CIVKA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.05 PETELJNI JAZTRK, SLOV. FILM, 22.15 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.25 SVETO IN SVET: SLOVENSKI EVHARISTIČNI KONGRES 2010, 0.40 TURBULENCA, 1.30 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 09.06.1992, 1.55 DNEVNIK, 2.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.55 INFOKANAL

SREDA, 09.06.2010, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 11.35 TV PRODAJA, 12.05 HRI-BAR, 13.05 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 09.06.1992, 13.30 KNJIGA MENE BRIGA, 14.20 ANTOLOGIJA SLOVENSKE VIOLINSKE GLASBE, 15.45 CRNO BELI ČASI, 16.00 MOSTOVI - HIDAK, 16.30 SLOVENCI PO SVETU, 17.05 ČRNI LEV, AVST. FILM, 18.30 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 18.50 NA VRTU, 19.20 Z DAMIJANOM, 19.55 ŠPORT, 21.50 ŽREBANJE LOTA, 22.00 FILIP ROBAR ĐORIN: TRDINOV RAVS, DOK. FILM, 23.15 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.05 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 10.06.2010, I. SPORED TVS
6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.10 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 10.35 POD KLOBUKOM, 11.10 BERLIN, BERLIN: USODA, NEMŠ. NAN., 11.35 SVETO IN SVET: SLOVENSKI EVHARISTIČNI KONGRES 2010, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SKOZI ČAS, 13.25 KAJA TOKUHISA: SESTRICA, KRATKI FILM, 13.50 ČEZ PLANKE: JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 COFKO COF, RIS., 16.10 SESTRSKA LJUBEZEN, KRATKI FILM, 16.20 ENAJSTA SOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 (NE)POMEMBNE STVARI: ALKOHOL, 18.25 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 BELA, RIS., 18.45 OČI IN SINE, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TEDNIK, 20.55 SMRT OB ZORI - POTOPITEV BOJNE LADJE SZENT ISTVAN, DOK. ODD., 21.45 MINUTE ZA JEZIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 GLOBUS, 0.05 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 10.06.1992, 0.30 DNEVNIK, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFOKANAL

ČETRTEK, 10.06.2010, II. SPORED TVS
6.30 ZABAVNI INFOKANAL, 9.35 TV PRODAJA, 10.05 GLOBUS, 10.35 IZ ARHIVA TVS: TV DNEVNIK 10.06.1992, 11.00 PROJEKT DUBAJ, DOK. ODD., 12.00 YANN ARTHUS - BERTRAND, PORTRET FOTOGRAFA, DOK. ODD., 13.20 NA LEPŠE, 13.45 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 15.00 TO BO MOJ POKLIC, 15.30 EVROPSKI MAGAZIN, 16.00 MED VALOVI, 16.30 MOSTOVI - HIDAK, 17.00 PRAVA IDEJA!, 17.30 FIFA V AFRIKI, NOGOMETNA ODDAJA, 18.30 DOBER DAN, AFRIKA, 20.00 KONCERT PRED ZAČETKOM SVETOVNEGA PRVENSTVA V NOGOMETU, 23.00 MODROŠT OBLAKOV, NEMŠ. FILM, 0.30 ZABAVNI INFOKANAL

UČENCI SO RECITIRALI NA GORNJESENIŠKI ŠOLI

Letošnje tekmovanje v recitiranju slovenske poezije je potekalo sončnega 25. maja v knjižnici na DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku. Sodelovalo je 14 učencev od 1. do 4. razreda s števanovske in gornjeseniške šole. Vsak sodelujoči učenec je recital po

Zmagovalci

dve pesmi, eno obvezno in eno po lastnem ali učiteljevem izboru. Recitatorji so bili po kvaliteti nastopov precej različni, zato je ocenjevalna komisija (poleg avtorice tega zapisa še Erika Glanz in Martin Ropoš) brez večjih dilem lahko izbrala najboljšo: med prvo- in drugošolci si je prvo mesto prircital Balint Labricz,

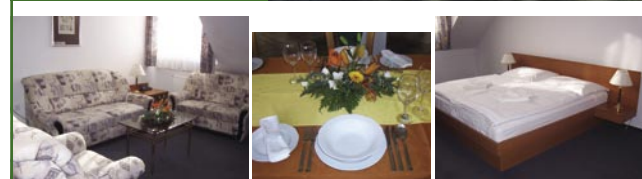
Vsi nastopajoči in njihovi učitelji

drugo Natalija Bajzek, tretje pa Gergő Papp, vsi z gornjeseniške šole. Med tretje- in četrtošolci je zmagala Vanessa Bedi z DOŠ Števanovci, druga je bila Dorina Škaper, tretji pa Milan Lazar, oba z DOŠ Gornji Senik. Osnovni cilj takih tekmovanj je, da učenci spoznajo in se učijo pesmi slovenskih pesnikov, vsak mentor pa bi moral v prvi vrsti poskrbeti (večina sicer je), da učenci pesem, ki jo recitirajo, v celoti razumejo in začitijo. Tudi to je bil eden izmed kriterijev pri ocenjevanju nastopov.

Čestitamo vsem nastopajočim, posebej pa zmagovalcem!

VALERIJA

Lipa
HOTEL · RESTAVRACIJA
Monošter - Szentgotthárd
Gárdonyi u. 1.
Tel.: (+36)94/383-060
E-mail: info@lipahotel.hu
www.lipahotel.hu

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: TISKARNA KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB